

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818204886
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3818204886.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitana, PhD. v spore žalobcu L. proti žalovanému U., o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 200,- eur, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 18Csp/98/2018-95 zo dňa 12. apríla 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 200,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), a vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením (výrok II).

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 13Csp/95/2017-66 zo dňa 29.11.2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 335,41 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 335,41 eur od 21.04.2017 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Nárok bol žalobcovi priznaný titulom bezdôvodného obohatenia vzniknutého zo Zmluvy o revolvingovom úvere č XXXXXXXXXX, ktorú súd považoval podľa zák. č. 129/2010 Z. z. za bezúročnú a bez poplatkov. Dojednanú zmluvnú odmenu za poskytnutie úveru vo výške 1.050,42 eur vo vzťahu k skutočne poskytnutej čiastke 719,42 eur považoval za neplatné zmluvné dojednanie z dôvodu jej neprimeranej výšky a rozporu s dobrými mravmi, keď jej výška bola 146,01% z celkovej poskytnutej čiastky. Tiež za absolútne neprijateľný považoval postup žalovaného, ktorý si pri vyplatení sumy úveru stiahol odplatu za službu podľa čl. 8 ods. 8.1. písm. a) Dohody o poskytnutí služby, ktorou žalovaný nanútil žalobcovi službu v podobe možnosti odkladu troch splátok úveru. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 4Co/42/2018-104 zo dňa 21.08.2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prievidza 13Csp/95/2017-66 zo dňa 29.11.2017. V odôvodnení uviedol, považoval postup žalovaného, ktorý si od žalobcu pri podpise zmluvy priamo stiahol odplatu za službu titulom dohody o poskytnutí možnosti odkladu troch splátok úveru, za absolútne neprijateľný a potvrdil aj právny názor okresného súdu, že zmluva o úvere neobsahuje všetky povinné náležitosti podľa zák. o spotrebiteľských úveroch.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom spore je predmetom konania nárok podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za

toto porušenie práva zodpovedá. Úspech žalobcu ako spotrebiteľa v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia je nespochybniteľnou skutočnosťou vyplývajúcou z rozsudku tamojšieho súdu č. k. 13Csp/95/2017-66 zo dňa 29.11.2017, tento bol preskúmaný aj odvolacím súdom, ktorý ho vyhodnotil ako vecne správny. S poukazom na to, že žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva, mal právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Súd prvej inštancie preto vyhodnotil nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle satisfakcie za to, že sa domáhal voči dodávateľovi na súde svojich práv, ako dôvodný. Žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, preto súd prvej inštancie považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200,- eur za dôvodný a žalobe v celom rozsahu vyhovel, nakoľko žalobca preukázal splnenie zákonnej podmienky podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. v aktuálnom znení, kedy právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa v súdnom spore v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na porušenia práva spotrebiteľa dodávateľom (žalovaným) je výška finančného zadosťučinenia 200,- eur vo vzťahu k porušenému právu a skutkovým okolnostiam prípadu primeraná. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 3, 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, a čl. 3 ods. 1, 2 CSP, o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu právo na náhradu 100% trov právneho zastúpenia prvoinštančného i odvolacieho konania. Uplatnil odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), d), h) CSP. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku, a tiež aj pokiaľ ide o základ priznaného nároku. V konaní nebolo vo vzťahu k skutočnosti, od ktorej súd odvodzuje svoj záver o sume zadosťučinenia, preukázané nič. Citoval ust. § 220 ods. 2 CSP a z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 115/03. Zdôraznil, že z napádaného rozsudku nie je zrejme ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené. Napádal aj závery súdu týkajúce sa vyhodnotenia jeho námietky o tom, že žalobca iniciuje vždy samostatné konanie o finančné zadosťučinenie v závislosti od každého samostatného konania. Postup žalobcu, ktorý v zásade od každého ním iniciovaného konania (žalobca podával žaloby samostatne bez toho, aby podal jednu žalobu, čo nemá žiadny oprávnený vecný alebo procesný význam) odvodzuje uplatňovanie primeraného finančného zadosťučinenia, odporuje účelu zákona. Z postupu žalobcu, ktorý bez relevantného dôvodu nepodal jednu žalobu, ale x žalôb, by potom vyplývalo, že by ešte aj každú ním podanú žalobu mohol rozdeliť na ďalšie a ďalšie čiastkové žaloby, čo by zrejme pri akceptovaní jeho postupu malo viesť k tomu, že za každé takto iniciované čiastkové konanie by si uplatňoval požiadavku na finančné zadosťučinenie. Ak je účelom zadosťučinenia nahradenie diskomfortu, ktorý spotrebiteľ mal v súvislosti s uplatnením práva na súde zažívať, a toto tvrdil aj žalobca v podanej žalobe, potom je namiesto oprávnená otázka, či multiplikovanie sporov a rozdrobovanie sporov do viacerých konaní znamená, že sa má multiplikovane poskytovať finančné zadosťučinenie resp. vôbec či má takto vznikať primerané finančné zadosťučinenie. Veď ak namiesto začatia jedného konania iniciuje spotrebiteľ zastúpený advokátom nie jedno, ale niekoľko konaní, a nadväzne na to niekoľko nadväzujúcich konaní, tak potom diskomfort spôsobený súdnym konaním/ konaniami si predsa spôsobuje spotrebiteľ sám. Žalobca sa nezúčastňoval pojednávania vo veci 13Csp/95/2017, rovnako ani v iných konaniach, čo spochybňuje tiež to, aký diskomfort s daným konaním vlastne mal pociťovať. Záver súdu o tom, že žalobca podával žalobu v závislosti od toho, ako bolo ukončené to - ktoré konanie, nemá vecné opodstatnenie. V konaní nebolo preukázané, že by žalobca nemohol podať jednu žalobu o finančné zadosťučinenie na základe viacerých konaní, príp. nemohol pristúpiť k zmene už podanej žaloby po právoplatnom ukončení ďalšieho konania / ďalších konaní.

5. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, dostatočne odôvodnené, sledujúce prevládajúcu názorovú líniu všeobecných súdov Slovenskej republiky, a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.05.2012,

sp. zn. 1 MCdo 11/2010). Podľa jeho názoru rozhodnutie spĺňa všetky zákonom stanovené predpoklady, je jasné a zrozumiteľné a presvedčivo odôvodnené. Z rozsudku taktiež vyplýva, ktoré práva spotrebiteľa boli porušené, resp. ktoré povinnosti žalovaný ako dodávateľ zanedbal. Súd prvej inštancie tak dospel k správne mu záveru, že veriteľ porušil jeho práva ako spotrebiteľa, tieto boli úspešne uplatnené na súde, teda existujú všetky predpoklady na priznanie nároku podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.. Žalovaný mu opakovane vyčítal „množenie“ súdnych konaní a podávanie viacerých žalôb, pričom žalovaný sa odmietal s ním mimosúdne dohodnúť, preto bol nútený podať viaceré žaloby. Ďalej uviedol, že nevie relevantne ovplyvniť dĺžku toho - ktorého súdneho konania, preto sa následne domáhal nárokov na primerané zadosťučinenie postupne, v závislosti od toho, kedy a akým spôsobom rozhodol súd o jeho nároku na bezdôvodné obohatenie. Nie je možné od neho spravodlivo žiadať, aby čakal na rozhodnutie všetkých jeho právnych vecí týkajúcich sa bezdôvodného obohatenia a následne, aby podal jednu žalobu, pretože tým riskuje premlčanie jeho čiastkových nárokov. Z tohto dôvodu ho nemožno stavať do pozície zodpovedného subjektu za to, že multiplikuje spory. Za tento stav istým spôsobom zodpovedá práve žalovaný, ktorý nemal akýkoľvek záujem veci riešiť mimosúdnu dohodou, hoci bol v každom prípade požiadaný o zmierlivé riešenie. Pokiaľ žalovaný formálne namietal aj výšku primeraného finančného zadosťučinenia a tvrdil nepreskúmateľnosť rozhodnutia aj v tejto časti, z podaného odvolania nevyplýva jediný dôvod prečo by mala byť výška nesprávna.

6. Vyjadrenie žalovaného k podanému odvolaniu bolo doručené žalovanému prostredníctvom jeho zástupcu (č. I. 118) , ktorý ďalšie písomné vyjadrenie k veci nepodal.

7. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP a žalobu zamietnuť z dôvodu, že zastával názor, že z citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je zrejme, že v ňom upravený nárok na finančné zadosťučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy. Pre jej priznanie preto nepostačuje zistenie porušenia práva (a jeho úspešné uplatnenie na súde), ale je nevyhnutné, aby tu bola daná aj existencia nemajetkovej ujmy, ktorá v príčinnej súvislosti s porušením práva vznikla. Pre úspešné uplatnenie takejto nemajetkovej ujmy v súdnom konaní je potom nevyhnutné, aby bola jej existencia tvrdená a aby bola takáto ujma preukázaná ako skutočná. Samotný záver súdu prvej inštancie, že žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva, nie je záverom o skutočnej existencii takejto ujmy a pre priznanie finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je dostatočný. Tieto skutočnosti automaticky, bez ďalšieho neznamenujú ujmu na strane žalobcu. V konaní neboli žalobcom predložené a ani navrhované žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by preukazovali fakt, že utrpel porušením povinností žalovaného ujmu, neuviedol, aké konkrétne jeho práva resp. svoje povinnosti mal žalovaný porušiť. Samotná skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala niektoré podstatné náležitosti podľa zákona, síce v širšom zmysle možno označiť ako porušenie povinnosti uviesť v zmluve náležitosti podľa zákona, nejde však o porušenie výslovne formulovanej povinnosti dodávateľa (zákon o spotrebiteľských úveroch to uvádza ako náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie ako povinnosti dodávateľa - veriteľa) a čo je podstatné, tento nedostatok sankcionuje zákon o spotrebiteľských úveroch bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Je nutné dodať, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je prostriedok slúžiaci okrem iného (možno uvažovať i o sankčnom pôsobení) k reparácii ujmy. Odvolací súd v danej veci nemal preukázané, akú konkrétnu ujmu žalobca utrpel, keďže ju žiadnymi dôkazmi nepreukázal, a teda nebolo by možné následne ani určiť konkrétne primerané finančné zadosťučinenie, ktoré by slúžilo k reparácii (k zhojeniu, odčineniu) vznikutej ujmy na strane žalobcu. Z uvedených dôvodov preto uzavrel, že žalobca v tomto prípade neunesol dôkazné bremeno ohľadom tvrdenej ujmy, keďže dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Obo 52/2010). Z týchto dôvodov odvolaciemu súdu nezostávalo iné, než zmeniť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu (vo výroku I.) zamietla.

8. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd SR rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017, ktorý v nosných záveroch uviedol „Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie

má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Vo vzťahu k tejto otázke možno uzavrieť, že v prípade žaloby spotrebiteľa o primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľ v tomto konaní preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy." Najvyšší súd SR dôvodil, že odvolací súd danú vec právne posúdil odlišným spôsobom (bod 15 až 18 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia) nielen od viacerých žalobcom v priebehu prvostupňového konania uvádzaných rozhodnutí nižších súdov, ale tiež od právneho posúdenia dovolacieho súdu uvedeného vyššie, pričom zmysluplne nevysvetlil svoj právny odklon, nepredostrel svoje konkurujúce úvahy a nevedol s rozhodnutím vyššieho súdu právny dialóg, v rámci ktorého by polemizoval s právnymi názormi vyššieho súdu a vysvetlil prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci. V tomto ohľade nemôže byť na ujmu žalobcu, že na vyššie uvedené dovolacie rozhodnutie nepoukázal napr. v odvolaní, či pred odvolacím súdom, keďže bol v konaní pred prvostupňovým súdom úspešný, odvolanie nepodával a odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania. V tejto súvislosti poukázal aj na závery uvedené v náleze ústavného súdu z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017, „že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávaným veciam, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje spomínanému základnému princípu materiálneho právneho štátu". Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke vady konania namietanej dovolateľom má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené v ustanovení § 387 ods. 3 a § 393 ods. 2 a 3 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcu dôvodné podľa § 420 písm. f) CSP, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že došlo k porušeniu práva žalobcu (dovolateľa) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal opätovne rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP) dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

11. Konajúci senát odvolacieho súdu v skorších rozhodnutiach (napr. 19Co/110/2019, 19Co/268/2017, 19Co/368/2017) i v predchádzajúcom rozhodnutí v tejto veci interpretoval vyššie citované ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. tak, že pre priznanie finančného zadosťučinenia je potrebné, aby žalobca preukázal aj vznik nemajetkovej ujmy. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 ako i rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v danej veci (kde najvyšší súd jednoznačne konštatoval, že jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi; žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje) konajúci senát prehodnotil toto stanovisko a dospel k záveru, že preukázanie nemajetkovej ujmy (ktorá by mala byť kompenzovaná primeraným finančným zadosťučinením) nie je potrebné.

12. Pod uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť konkrétne žalovateľné právo, teda nárok, ktorý vyplýva z porušenia práv na ochranu spotrebiteľov, resp. z porušenia povinností určených na ochranu spotrebiteľov dodávateľmi. Právo na primerané zadosťučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon - § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. - ak sú ale splnené podmienky stanovené zákonom a týmito podmienkami sú, že po 1) spotrebiteľ úspešne uplatní na súde porušenie práv a povinností určených ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi na jeho ochranu proti porušiteľovi a po 2) že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté. Kým tieto podmienky nie sú splnené, žiadne právo, žalovateľný nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je.

13. Odvolací súd zotrváva na názore, že princíp "v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa", vychádzajúci z potreby chrániť spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu, ktorý sa prejavuje napríklad v tom, že zmluvné podmienky sa považujú za formulárové (teda nie za individuálne dojednané), pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa, alebo aj v tom, že náležitú starostlivosť pri uzatváraní zmluvy (vrátane informovania spotrebiteľa o zmluvných podmienkach) musí preukazovať dodávateľ, nemožno absolutizovať. Na rozdiel od vyššie uvedených situácií, kde je potrebné chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu, pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia už predmetom konania nie je zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom (teda spotrebiteľská zmluva), ale zodpovednosť vzťah dodávateľa voči spotrebiteľovi. V tomto vzťahu je na spotrebiteľovi, ak žiada od dodávateľa finančné zadosťučinenie, aby preukázal naplnenie predpokladov podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., teda porušenie práva alebo povinnosti, zodpovednosť dodávateľa za toto porušenie, úspešné uplatnenie tohto porušenia na súde a primeranosť požadovaného zadosťučinenia.

14. V preskúmvanej veci je zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil (v konaní vedenom pod sp. zn. 13Csp/95/2017) porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o spotrebiteľských úveroch. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13Csp/95/2017-66 zo dňa 29.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/42/2018-104 bolo určené, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.10.2012 je v zmysle § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bez poplatkov, čím došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného. Právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým uložil dodávateľovi, aby vydal spotrebiteľovi (žalobcovi) bezdôvodné obohatenie v sume 335,41 eur s prísl. získané plnením nad rozsah peňažných prostriedkov, ktoré boli žalobcovi dodávateľom poskytnuté, je potrebné (tiež v zmysle vyššie citovaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019) považovať za úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti. Žalobca tak splnil predpoklad, ktorý vyžaduje ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie.

15. Neobstojí ani námietka žalovaného, že súd prvej inštancie neodôvodnil určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Odvolací súd konštatuje, že žiadne ustanovenie neupravuje výšku zadosťučinenia inak ako označením „primerané“. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, t. j. nie pre konštatovanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie (kde je potrebné, aby sa spotrebiteľ úspešne domohol porušenia svojich práv na súde), žiadnu podmienku t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor _____ zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľovi dôkaznú situáciu, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2019, _____ sp. zn. 6Cdo 127/2017). Pokiaľ v danej veci súd prvej inštancie považoval za primerané zadosťučinenie v sume 200,- eur a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri určení tejto výšky zohľadnil diskomfort žalobcu, ktorý sa musel domáhať ochrany svojich práv na súde, vychádzal i z „odraďovacej“ funkcie priznaného zadosťučinenia, prihliadol na skutkové okolnosti danej veci (čo predstavuje výšku poskytnutého úveru, sumu, o ktorú sa žalovaný _____ na úkor žalobcu obohatil, keď touto sumou boli ohrozené jeho majetkové práva, rozpor s dobrými mravmi a pod poznámka odvolacieho súdu), nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovaného o neuvedení konkrétnych dôvodov výšky priznaného finančného zadosťučinenia.

16. Pokiaľ žalovaný poukazoval na skutočnosť, že žalobca zastúpený advokátom namiesto jedného konania inicioval viacero konaní, čím si sám spôsobil diskomfort, odvolací súd konštatuje, že je výlučne žalobca ako dominus litis disponuje s konaním a jeho predmetom, preto procesné oprávnenia, týkajúce sa akejkoľvek dispozície so žalobou prináležia výlučne žalobcovi, ktorý rozhoduje o existencii sporu a je na jeho vôli, či podá žalobu, v akom rozsahu ju podá a koho označí za druhú stranu sporu. Námietka žalovaného preto nemohla byť dôvodná.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd námietky žalovaného uvádzané v odvolaní nepovažoval za dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie _____ ako vecne správny spolu _____ s výrokom o trovách konania potvrdil.

18. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 453 ods.1, ods.3 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, nakoľko bola _____ v odvolacom a dovolacom konaní v celom rozsahu úspešná. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0 .

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) _____ (§ 428 CSP).